

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 ft. Fél évre 2 ft. 50 kr. Negyed évre 1 ft. 25 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Előfizetési csúpan a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadó-hivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések

Árztalabály szerint számítatnak. — Nagyobb és többször hirdetések jutányosan csökkentetnek.

Bélyeg minden egyes beiktatásnál külön 30 kr.

Nyíltter petit ára: 20 kr.

Közügylési meghívó.

Nógrádvármegye főispánja a tisztújító közgyűlésre a következő meghívót bocsátotta ki:

„Nógrádvármegye köztörvényhatósági bizottságának 364—395. számú határozatával a vármegyei tisztikar újítására szolgáló közgyűlés ezen évi december hó 20-ára kitűzve, a köztörvényhatósági bizottság azon tisztelt tagjait, kik a bizottságnak 1896. évre összeállított névjegyzékébe felvéve vannak, a december hó 20-án délelőtt 10 órakor a vármegyei székház nagytermében megnyitandó és esetleg a következő napokon folytatandó vármegyei bizottsági tisztújító közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívom.

Hazafias üdvözléssel

B.-Gyarmaton, 1895. évi december hó 3-án.

Rudnay Béla s. k.,
főispán.

A tisztújító közgyűlésnek tárgysorozata:

1. A tvhatósági bizottság tagjai 1896. évre érvényes teljes névjegyzékének bemutatása és ennek kapcsán a netalán szükséges választások iránti intézkedés.
2. Az alispánnak a tisztikar nevében is teendő nyilatkozata a megbízatásnak letétele tárgyában.
3. A főispán a közgyűlés tartamára helyettes tisztségviselőket nevez, kik esküt tesznek.
4. A kijelölt választmány megalakítása.

TÁRCZA.

Róma.

Irtja: HANZELYNÉ-MAJLÁTH ETEKA.

(Folytatás.)

A „Piazza di Venezia”-n áthaladva a Jezsuita-templomot pillantjuk meg, melyben egy egész oltár, a rend teremtojének, Loyola Ignácznak van szentelve, melynek négy oldal-oszlopa Lapis lazuri-ból, az Archivtrand és Piedestal pedig Verde antico-ból készült, míg ő maga, az oltár alatt, Achat-tal kivert, aranyos-bronz sarco-phagban nyugszik.

A Kapitolum-téren van a Senator és a Conservator-palota, mindkettő Michelangelo-tól tervezve, számos műkincsekkel, többi között a Capitolumi farkassal, melyet estruc-műnek tartanak s a két iker-gyermek Romulus és Remus dicsőítésére, ide helyeztek; állítólag még 296. Kr. e. időből való.

Innen a „Forum Romanum”-hoz mentünk. Ez egy óriási tér, mely a régi időkben vásártérül használtatott s nyilvános sétahelyül is, később azután kizárólag pénzváltók és ékszerészek foglaltak el. Cato, Fulvia s Julius Caesar; fődött folyosókkal építettek azt körül, hogy minden időkben és időben lehessen azt használni, melyeket azután Basilikáknak neveztek el, de ezekből alig maradt egy-két oszlop fel. Mellette a Vespasian temploma, melyen még e felirat olvasható: „Az isteni Vespasinnak — a Senatus és a római nép.” Még tizenöt carrari márványból készült

5. A szavazatszedő küldöttség megalakítása.

6. Az alispáni széknek választás utján való betöltése.

7. A főjegyzői, árvaszéki elnöki, tiszt főjegyzői, I-od aljegyzői, öt árvaszéki elnöki, főpenztárnoki, hét főszolgabírói, aljegyzői, II-od aljegyzői, két III-od aljegyzői, árvaszéki jegyzői és kilevez szolgabírói állásnak választás utján való betöltése.

8. A közigazgatási bizottságból 1895. év végén kilépő 5 tagnak megválasztása.

9. Az állandó, központi, igazoló és bírói választmányok: — a sorozó, leíró, statisztikai, egészségügyi, jogügyi, számvizsgáló szabályrendeleti, közkórházi, képzőművészeti, nyugdíj alap intéző, jegyzői szigorló, vármegyei és járási mezőgazdasági bizottságok választás utján megalakítása s az árvaszéki kultágoknak megválasztása.

10. A megválasztott tisztikarnak eskütétele. Kelt Balassa-Gyarmaton, 1895. évi december hó 6.

Seltovszky, alispán.

B.-Gyarmat, 1895. december 12.

December 9-én este az ellenzék jönnek és észszerűnek találta, hogy jelöltjének megjöveletét zajos tüntetéssel, elmondott beszéddel s egy elmaradt faklyás menetel ünnepelje. Ez mindenesetre kiváló ragaszkodásnak a s jele e ragaszkodásnak az alapját — mint azt velünk közölték — a megteremtett alkotások nyomán támadt hálát képezi, melyet székvárosunknak az ellentáborhoz csatlakozott polgárai éreznek.

oszlopa áll és mesél régen letűnt emlékekről. A Saturnus-templom s az óriás Basilica Julia, utóbbi Censar tiszteletére épült 54. Kr. e. óriási dimenzióra és pompára vallanak; mellette vonul el Róma legregibb utcája, a „Vicus Jugarius.”

A merre a szem tekint, mindenfelé romok és félig törött oszlopok, letűnt történelmi események színhelyei, melyeken gyökeret vert a gyom, a búfján s ijedve hagyja el alvóhelyét a denevér, vagy egy-egy félnék kis madár, mikor felhangzik a turisták lépése és a Cicerone rikácsoló hangja, ki sablonszerűleg beszél és magyaráz!

Pedig hát... ha visszavarázsoljuk magunkat e romok virágzó jelen idejébe, mikor élénk élet uralkodott itt még... úgy érzem, mintha már egyszer éltem volna... mert a lélek száll... a lélek vándorol... a teremtestől kezdve... a feltámadásig!

S ezen emberek között, kik itt akkor éltek... szinte voltak jók... rosszak... boldog... és boldogtalanok! Öröm... szenvedés... remény kijutott nekik is osztályrészü. Az ó szivükben is feltámadt az irigység, a vágy, egy elérhetetlen cél után, a resignatio e köbor, daczos szelleme... de minden... minden változott, mutatják e romok, az enyészet... hirdeti ezt az idő lángnyelvével... más élet, más világ... csupán az emberek, a föld e daemonjai maradtak mindig egyformák!

A Colosseum, a római korszak legnagyobb alkotása, az architektura legdicsőbb műve előtt áll.

E felfogás ellen általánosságban sem lenne valami sok kifogásunk, mert a hálát egy igen megbecsült való érzélem, csak hogy a közélet terén nem kielégítő s nem elégséges. A közélet mozgalmi nem a hálát szerint alakulnak, hanem annak mozgató elemét a meggyőződés képezi s a mely párthoz a párttagok között a köteleket nem ez hanem pusztán egy érzélem képezi, az a párt valami kíváncsi, válsági maradványt alkotni, alkotását fentartani bizonyára nem képes.

De miként is állunk ezzel a hálával?

Valjon a lefolyt közigazgatási évről vezetése tényleg annyi mély s messze kiható alkotással ajándékozta meg székvárosunkat, mely polgárainak egy részénél e révén a politikai jogok gyakorlata — a meggyőződés rovására — az érzelmek terére s körébe szorítottak?

Székvárosunk fejlődése s felvirágzása természetesen kapcsolatban áll az azt érintő vasutakkal. Azok kiépítése iránt mindenki birt s bir érzékkel és szívesen áldozik is; de az áldozat józanul csupán a város vagyoni erejéhez mérten volt igénybe vehető. Már pedig mi történt? Az, hogy az aszód—balassa-gyarmati vasutnál 90000 ft erejéig terheltelet meg a város. Ez oly összeg, melyet a város vagyoni ereje meg nem bír. Hol van itt az a sokat hangzatos providentia, mely a város javát előmozdítani volt hivatva?

A székház kérdésében lefolyó harc eredete — a losoncziak nyílt bevallása szerint, tisztán subjectiv okokra vezethető vissza. A küzdelmet a város a coriolani szenvedély között megszületett székház-kérdéssel kapcsolatos s hónapokig tartó izgatottsággal s nem csekély költséggel fizette meg.

Vagy talán a kórház szolgál érdemül? Hiszen a kórház-kérdése már 12 év óta vajudik s ma is a kezdeményezés állapotában sanylik! Ez tehát nem alkotás.

Valamennyi rom- és ódon régi épület között, ez az óriási építmény-maradt meg legépebben, még az idő vasfoga is kímélettel volt e remekmű iránt, mely mintaul szolgál mai napig. Titus Flavius Vespasianus építette a népnek, emlékeül uralkodására, egy mesterséges tö helyére, mely Nero Villájához tartozott egykoron. Viadalok és népműsorok lettek itt rendezve, mely mulatságok számára, nagyszabású palotát e földön eddig még nem teremtetek. Még most is, több mint fele áll s eji bámulatba az embereket, vajjon hogy lehetett ennyi kötőmeget egy helyen összehontosítani?! Azt mondják, kerülete 524 méter, hosszátmérője 188 és keresztátmérője 156 méter. Három emelet-szerű árkáddal bir, melynek oszlopai, a súlyt számbavéve, alul dóri, középen ioni és a harmadik emeleten korinthusi jelleggel bírnak.

A II-ik és III-ik kör emeletén márvány- és érc szobrok álltak s az ülőhelyek is mind márvánnyal voltak kirakva. Nyolczvan árkádszerű ivetzel alatt, épen annyi bejárata volt és valamennyi római számokkal volt megjelölve. Ezen kívül még négy főbejárata is volt, melyek rendkívüli díszszel voltak ékesítve; kettő a császárok és Senatorok bejárata volt, a másik kettőt a Gladiátorok használták díszmenetük alkalmával.

Az Arena 87.000 nézőt tudott elhelyezni, kik a sok ki-s bejáraton, rövid idő alatt, el tudták hagyni helyeiket és minden talakodás nélkül a szabadba juthattak. A Colosseum földalatti helyiségekkel is bir, hol az eszközök és vadállatok ketrezei voltak elhelyezve.

Az anyagiak mellett a politikai functió sem valami kiváló és kedvező. Az országos képviselő megválasztása küzdelmesen folyt le és mindenki előtt tudva van, hogy a felekezeti kérdés felvetése honnan eredt, mindenki előtt tudva van, hogy ennek felvetése mit jelentett, hogy mögötte nem a békének fenntartása rejtett, hanem igenis annak megzavarása a vallási kérdés bevonásával, tehát olyasmivel, a mi a vizsálys felszítására a legalkalmasabb.

Tessék a fölött most higgadtan gondolkodni engedni azon többség akaratának, mely csupán a vármegye s a székház javáért harcol és küzd.

Hogy irnak rólunk?

A „Nemzet” című lap decz. 9-iki kelettel egy cikket hoz, mely meglehetősen illusztrálja közállapotainkat s az alispáni kérdést. A cikk kétségtől leginkább érdekli a nógrádi közönséget s így az egész terjedelmében átvesszük, szólván az a következőképen:

Nógrád a tisztújítás előtt.

A politikai demagógia és szűzhösködés bizonyos elfajulására mutat az a nagy hűhó és nyaklárm, a melyet a Nógrádmegyében nem sokára bekövetkezendő tisztújítás alkalmából, Scitovszky János alispán megfogott, kis számú, de annál fanatikusabb hívei, megválasztatása érdekében nemcsak a megyében, de a parlamentben is, minden igaz ok nélkül — csapnak.

Mi történt Nógrádban? Semmi egyébb, csak az, hogy a szabadelvű-párt ellenjelöltet állított a jelenlegi alispánnal, Scitovszky Jánossal szemben! No most az a kérdés, volt-e oja és oka erre a szabadelvű-pártnak? Minden kétséget kizárólag Scitovszky János Nógrádmegyének egy évtizednél hosszabb időn át alispánja, az ország legultramontánabb és legklerikalissabb hírből álló egyéne, ki a szabadelvű-párt eszméivel és törekvéseivel soha solidaritást nem vállalt. Most de csak most az utolsó pillanatban, midőn a feje fölött a vészfelhőket összeternyosulni látja, az elveihez, multjához makacsul ragaszkodó Scitovszky egyet fordít a köpenyegen s majd egy polgári házasságkötés alkalmából mondott beszédével, majd pedig hírlapi nyilatkozattal siet ultramontán és néppárti elveit és érzelmeit, szegre akasztani? Am a tények egészen más bizonyítanak.

Avagy, hogy lehet az alispán urnak ebbeli kijelentéseit azzal a határozattal összeegyeztetni, a melyet nem régiben a losonczy r. kat. plebános elleni kibégási ügyben hozott? Hiszen ő ebben a határozatban az egyházpolitikai törvények szellemével nyílt ellentétbe helyezkedett. Hol van itt tehát a következetesség? Avagy,

Azt mondják, holdvilágos éjjeleken sokan látogatják a Colosseumot, különösen idegenek, kik nem tudnak eltelni a dicső építmény nagyszerűségével. S ilyenkor, mikor a hold fénye megtörik a nagy bazalt köveken, s langyos déli szellő száll a tenger felől... nem sok fantázia kell hozzá, hogy a lélek maga elé idézze az elmúlt idők szellemét, benépesítse az ülső helyeket... a Senatorok ősz fejei is ott bolyngatnak a virág- és szőnyeggel díszített fő helyen... s be lépnek a Gladiátorok, festői öltözködben. Megkezdődik a harc... bömböl a vadbika, vagy az állatkirály... prűszköl a ló, fénylik a tör s a lándzsa... liheg a mell, a fehér fényes brokát és patyolat, ing alatt... pereg a dob, harsog a trombita! Tapsvihar és virágcsó a nők nézőhelyéről... s egy fehér rózsza a Gladiátor lábához repül.

A többi tarka virágot eltiporhatja a ló, de ezt az egyet, a szép fehér rózsát, melyen egy ódes ajak lehetete rezeg még... nem érheti ez a sors!

Leszáll lováról s keblére tűzi, négy szem találkozik két szív megdobban... de ekkor elbotlik... a ló ijedve hátrál, porzik az amphiáterum porondja, s a vadállat egy szökéssel reá veti magát a szegény ifjura. Egy halk sohaj a küzdőteren... s egy fájdalmas sikoly ott fenn a nők között... reszket át a levegő... s a piros vér magasan szökik fel a szétroncsolt torokból... s festi bitorra a himzett öltönyt... ott a szív fölött!

(Folytatás következik.)

ha Scitovszky komolyan szakított volna néppárti elveivel, föltételezhető-e akkor, hogy a kath. papság és a néhány fanatikus heczkaplán annyira korteskedett volna érdekében a most lefolyt megyebizottsági tagválasztásnál?

De a pártpolitikai szempontnál is sokkal nagyobb, fontosabb ok indította a megye irányadó köréit és vezérferfiit arra az elhatározásra, hogy Scitovszky Jánost az alispáni székéből kibuktassák. Ez a fontos ok: az ottani közigazgatás elavult, fejlődésében megakasztott volta; lassú, nehézkes menete, mely az utóbbi években tele volt már anyagi és adminisztratív hibákkal s a melylyel éppen azért, a megyei közigazgatás sorsát szívén viselő férfiak közül senki sem volt megelégedve. E hibák némelyike csak most, e mozgalom révén lett nyilvános bírálat tárgyává téve. Scitovszky János, a ki az egész ország illetékes köréi előtt egy esztizeden át volt kitűnő, miután alispánnak ellírészeltve, — ime megtűrte azt, (nem mentse, hogy a törvény megengedte), hogy a megyei főpénztárnok legjobb barátjainak egyike, ugyancsak hosszú évek során át annak a takarékpénztárnak az igazgatója legyen, a melyben a megyei pénzek kamatokra voltak elhelyezve. Ott vannak ezen felül azok a fegyelmi ügyek, a melyeknek érdekelt felei az elintézését évekig nem győzven bevárni, a hírlapok nyílt terében kénytelenek az alispánhoz fordulni. Igen természetes, hogy ezen felül még más egyéb bajok és hibák is vannak. Fölötte sajnos, hogy Nógrádmegyében a szabadelvű párthoz tartozók közt is akadnak olyanok, a kik a mostani alispán hibáit és tévedéseit igen jól ismerik s meggyőződésüket a személyes tekinteteknek rendelve alá, magukat Scitovszky mellett exponálják s ezzel a néppárt terjeszkedésének nem kis tápot nyújtanak. A milyen megrovás érheti ezeket, ép oly hálá és dicséret illeti meg a megye igaz szabadelvű vezérferfiit s ezek közt méltán első sorban Pulszky Ágostont, a kik a jelenlegi körülmények közt, tisztán a közérdek és a jó közigazgatás érdekében, a mostani alispán elleni mozgalmat felvetni mertek.

Most még valamit. Alig indult meg a szabadelvű párt alispán-jelöltje mellett a mozgalom s még csupán ennek a nevé emlegették, a Scitovszky-féle párt-érzékeny hívei, már is állítólagos hivatalos preszszúrók panaszokdakt, csupa merő állítmánnyal kürtölték tele a hírlapokat, sőt mint tudjuk, a parlamentben még Apponyit is interpelláció megtételére kényszerítették.

S még mi történt? Egy Scitovszky-párti ur ember azzal vélt rápirítani néhány szabadelvű férfit, hogy azoknak az alispán tízezes jubileuma alkalmával, ehhez intézett üdvözlő beszédeit is felolvasta.

Ezzel ugyan kár volt előhozakodni. Hiszen tudvalevő dolog, hogy azt a jubileumot Scitovszky pajtásai kezdeményezték, a mely oly nagyszabású volt, mintha nem egy alispán tíz, de legalább is egy köztársasági elnök, esetleg Bismark ötven éves jubileumáról lett volna szó. Ettől a jubileumtól méltán sok komoly embernek az erkölcsi érzéke csömörlött meg. És vajjon, mert akkor tisztviselői hozzá üdvözlő beszédeket mondtak, ok-e az arra, hogy vele szemben most más jelöltet fel ne léptethessenek? Bizonyynal nem. Annnyival kevésbé, mert hiszen ezen idő óta szolgáltattott erre okot Scitovszky.

Arról az állítólagos főispáni preszszúrók is bizony jobb lett volna az ellenpártiak hallgatni. A szabadelvű párt részéről elkövetett preszszúrból ugyan semmi sem igaz, de föltéve, ha igaz volna is, mi ez ahhoz képest, a mit a Scitovszky-párt kortesei a lefolyt megyebizottsági tagok választásánál véghez vittek? Tudunk községet, a melyben a választás lefolyta után, egy országosan ismert fő és néppárti vezér egyenes utasítására, gazdatisztje által, a Scitovszky-féle párt szavazóknak, névjegyzék mellett 50—60 krt fizettek ki egy szavazat fejében.

Nógrádmegyében e hó 20-án lesz a tisztújítás. Ennek a tisztújításnak az eredményéhez immár többé semmi kétség nem fér. Ennek a tisztújításnak a megyei szabadelvű párt alispán-jelöltjének fényes győzelmével, Scitovszky Jánosnak pedig gyászos bukásával kell végződnie, mert abban a megyében, a melyben az igazi szabadelvűség mindig fenn lobogtatta zászlóját, meg nem tűrhető, hogy abba a néppárt csempészze bele magát.

A nógrádi affaire-ek.

Átvéve a „Nemzet” 4777. (339.) számából.

Budapest, decz. 9.

A nógrádi biz. tag választásokból kifolyólag két becsületbeli ügy merült fel. Az egyik Sréter Alfréd képv. és Scitovszky alispán között egyrészt, másrészt pedig Rudnay Béla és Scitovszky alispán között. Az előbbi békés uton egyenlített ki, a másik pisztoly-párbaj útján intéztett el. A párbaj vasárnap történt meg kétszeri golyóváltással, melyben a felek azonban sértetlenek maradtak. Az ide vonatkozó jegyzőkönyvek a következők:

Jegyzőkönyv

Fölvéve a Scitovszky János és Sréter Alfréd urak között felmerült ügyben. Budapesten, 1895. december hó 6-án. Elek Gusztáv és Ivánka Oszkár Scitovszky János ur nevében feleltre vonták Sréter Alfréd urat, azért, a Nógrádvármegye közigazgatási bizottságának december havi ülésén tett kijelentéseért, a melylyel rágalmazásnak nyilvánította azt az információt, melyet gróf Apponyi Albert a közigazgatási bizottság október hó 16-iki üléséről kapott és felhasznál. Gajári Ödön és Münnich Aurél, mint Sréter Alfréd ur megbízottai kijelentik felülük nevében, hogy felülük lovagias elégtételt adni kesz.

Mindkét fél megbízottai az ügyállás felvilágosítása és az álláspontok kifejtése után, egyértelműleg következő elintézésben állapodtak meg:

A nélkül, hogy a nógrádmegyei közigazgatási bizottságban az adóügyi felelősség tárgyában történtek megítélését ille öleg, akár Sréter Alfréd ur, akár pedig Scitovszky János ur a saját meggyőződésétől eltérne: Sréter Alfréd ur megbízottai felülük nevében kijelentik, hogy Sréter Alfréd ur akkor, mikor Nógrádvármegye közigazgatási bizottságának megrágalmazásáról beszélt, nem Scitovszky János urra célzott és nem őt érlette; miután azonban tudomására jutott az, hogy a dr. Sréter Alfréd ur meggyőződése szerint — téves információt Scitovszky János ur adta, Scitovszky János ur pedig, jelleménél fogva rágalmazásra képtelennek tartja és róla készségesen elismeri, hogy téves információt is sok jóhiszeműleg adhatott volna; kijelenti, hogy a rágalmazás kifejezéssel Scitovszky János urnak, általa tisztelt egyéni jellemét sem sérteni, de még csak érinteni sem kívánta.

Ezzel az ügy mindkét félre lovagiasan elintéztelt.

Scitovszky János ur	K. m. f.	Sréter Alfréd ur
megbízottai		megbízottai
Elek Gusztáv		Gajári Ödön
Ivánka Oszkár		Münnich Aurél

Jegyzőkönyv.

Felvéve a Scitovszky János és Rudnay Béla urak között felmerült ügyben Budapesten, 1895. évi december hó 7-én Elek Gusztáv és Ivánka Oszkár, mint Scitovszky János ur megbízottai elégtételt kértek Rudnay Béla urtól, Nógrádmegye közigazgatási bizottságának december havi ülésében használt azon kifejezéseért, melylyel Rudnay Béla ur gróf Apponyi Albertnek a közigazgatási bizottságot illető, általa a képviselőházban felhasznál információit nyújtó egyén; illetve mivel ez információkat Scitovszky János ur adta, tehát őt, aljas gyanúsító és rágalom vádjával illette.

Ivánka Oszkár
Elek Gusztáv.

Alóírottak, mint Rudnay Béla ur megbízottai kijelentjük, hogy felünk a sértésül vett kifejezésekre a lovagias elégtételt minden formájára föltétlenül hajlandó. A melyen tisztelt megbízott uraknak tudomására hozzuk azonban, hogy felünk, a sértésül vett kifejezéseket abban a meggyőződésben használtuk, hogy Apponyi Albert gróf ur a nógrádmegyei közigazgatási bizottságban történetek illetőleg helytelenül és a tényállásnak meg nem felelőleg informáltatott. Tudomásul hozzuk továbbá, hogy felünk től beszerezett információink szerint felünk nem használt a terhére rótt, melyen sértő kifejezéseket. De ha használt volna és egyáltalán akkor, a mikor információ helytelen voltára utalt és informáló téves eljárását jellemezte, hanem Scitovszky János urra célzott. És a kijelentés dacára Scitovszky János ur

megbízottai lovagias elégtételadás szükségét fenntartani látják azt, — tekintet nélkül ímént tett önkényes kijelentésükre, — Scitovszky János urnak újból felajánljuk.

Gajári Ödön
Münnich Aurél.

Scitovszky János ur megbízottai felük határozott állítása folytán fentartják, hogy Rudnay Béla ur a jelzett kifejezéseket használta és kívánják, hogy jelöltesse meg az információnak ama része, mely Rudnay Béla ur által alkalmasnak találattott arra, hogy ily súlyos kifejezéssel illetessék.

Ivánka Oszkár
Elek Gusztáv.

Alólírott megbízottak újabb kijelentésbe nem bocsátkoznak, újból felajánlják a sértett fél számára az elégtételt. Kéri az erre vonatkozó proposíciók megtételét.

Gajári Ödön
Münnich Aurél.

Miután Scitovszky János ur magát, mint az információ adóját, megnevezte s így kénytelen a jelzett kifejezéseket magára vonatkoztatni, kérdezzük, hajlandó-e Rudnay Béla azokat visszavonni, igen vagy nem.

Ivánka Oszkár
Elek Gusztáv.

Rudnay Béla ur megbízottai ragaszkodnak első kijelentésükhöz, azzal a hozzáadással, hogy a mennyiben a ténykérdésre vonatkozó információt a tényállással ma is össze nem egyeztetetők tartják, az információt tévesnek kell továbbra is tartaniok. Ugyancsak felük nevében kijelentik, hogy a mennyiben a téves információt Scitovszky János ur adta Apponyi Albert grófnak, Scitovszky János ur egyéni jellemét tekintve, kizártnak kell tartaniok, hogy ezt akár rágalmazás, akár aljas gyanúsítás célzatával tette, azt a körülményt, hogy Scitovszky János ur az információ adásánál jóhiszeműleg járt el, önként és készséggel elismerik. Ha ennek dacára Scitovszky János ur a lovagias elintézésnek fegyveres formáját is kívánja, ezt is készséggel felajánljuk.

Gajári Ödön
Münnich Aurél.

Scitovszky János ur megbízottai kijelentik, hogy midőn a súlyosan sértő kifejezések használatára Rudnay Béla urat semmi fel nem jogosította, sőt Scitovszky urat rágalmazásra és gyanúsításra ő maga is teljesen képtelennek tartja, ezzel teljesen bebizonyítottak tekintik, hogy Scitovszky János ur ok nélkül és méltatlanul illetett a jelzett sértésekkel. Ily körülmények között azt, hogy Rudnay Béla ur részéről Scitovszky János ur jóhiszeműsége elismertessék, a történt sértéssel szemben elégtételnek nem fogadhatják el. A legkevesebb, a mit elégtételül elfogadni lehet, az, hogy a méltatlanul sértett, tisztességes jellemű ellenféllel szemben a sértő kifejezés minden fentartás nélkül visszavonassék. Midőn ezen kívánsággal szemben Rudnay Béla ur megbízottai kitértek az egyenes, határozott válasz adása elől, azt úgy kénytelenek tekinteni, mint a visszavonás iránt nyilvánított kívánságnak elutasítását, az úgy elintézésének fegyveres utra terelését.

Ivánka Oszkár
Elek Gusztáv.

Gajári Ödön és Münnich Aurél tiltakoznak az imputált célzat ellen és azt visszautasítják. Ők feleik nevében tett önkényes kijelentésükkel nyilvánvalólag dokumentálták, hogy felük részéről Scitovszky János urnal szemben az animus iniurandi hiányzott akkor, a mikor a sértésről tekintett kifejezések használtattak. Ezt az adott viszonyok között tekintettel az információ érdemét illető ellentétes álláspontokra, teljes békés elintézésnek kell tekinteniök.

Gajári Ödön
Münnich Aurél.

Scitovszky János ur megbízottai az eredményre nem vezető jegyzőkönyvi eszmecsereinek végét vetni kívánják. Kijelentik, hogy örömmel elfogadják a békés elintézés egyetlen létező formáját, a sértés feltétlen visszavonását. Ha azt Rudnay Béla ur megbízottai teljesíteni nem hajlandók, a fegyveres elégtételadás módzatainak megállapítását ajánljuk.

Ivánka Oszkár
Elek Gusztáv.

Rudnay Béla ur megbízottai a tett kijelentések után, a melyek a sértés tényére és a sértés célzatára vonatkoznak, újabb magya-

rázatokba nem bocsátkoznak. Várják a sértett fél proposícióját.

Gajári Ödön
Münnich Aurél.

Rudnay Béla ur megbízottai a tett proposíciókat elfogadván, egyértelműleg a következő megállapodás jött létre:

Felek között pisztoly-párbaj vivatik, vasárnap 1. hó 8-án délután három órakor, egyértelműleg megállapítandó helyen. Tavolság husz lépés, advance nélkül; célzási idő öt másodperc, esőtörték, lövésnek számít. Kétszeri golyóváltás, sima csővé, legynélküli pisztolyokkal. Ha az első golyóváltásnál sérülés történt, a párbaj véget ér.

K. m. f.

Gajári Ödön,
Münnich Aurél,
mint Rudnay Béla ur
megbízottai.

Ivánka Oszkár,
Elek Gusztáv,
mint Scitovszky János ur
megbízottai.

A feltételek szerint megállapított párbaj megtörtént.

Budapestben, 1895. decz. 8-án.

Elek Gusztáv,
Ivánka Oszkár.

Gajári Ödön,
Münnich Aurél.

Az egyik részről dr. Farkas László, a másik részről dr. Demyanovics volt a párbajorvos.

Szabályrendelet a Balassa-Gyarmaton gyakorlandó köztisztaság tárgyában.

I. FEJEZET.

Általános rész.

1. §.

Balassa-Gyarmat város belterületén lévő házak belső és külső részeinek, valamint a ház előtt lévő (akár közvetett, akár közvetlen) járdának s folyókának tisztán, rendben és fentartása a tulajdonost terheli.

A köztisztaság első sorban maguknak az épületeknek és azok tartozékainak tisztán és rendben való fentartásában tükröződve, köteles minden háztulajdonos épületét és annak tartozékait tisztán és rendben fentartani, mely kötelezettségét ha ismételt figyelmeztetés dacára elhanyagolja, kötelessége az I. fokú hatóságnak szabályszerű tárgyalás alapján hozott I. fokú határozattal megfelelő büntetés kiszabása mellett a szükséges munkálatokat a mulasztó háztulajdonos terhére elrendelni.

Minden oly háztulajdonost, ki a nagyközség területén már szabályozott járdával ellátott utcában vagy téren bir házzal, köteles házának tetőzetét vízfelfogó és levezető bádorg-csatornával ellátni és annak kiömlésénél vízfelfogó-követ alkalmazni. Ez a kötelezettség jelen szabályrendeletnek közhírre tételestől számított egy év alatt teljesítendő, mely egy évi határidő az inntent rendezendő és szabályozott járdával ellátandó utcákra nézve az utca, vagy utcuzárásnak befejezett szabályozásától számítandó.

Az a háztulajdonos, ki ennek a kötelezettségnek a záros határidőn belül eleget nem tesz, jelek szabályrendelet büntető intézkedése alá esik és köteles az I. fokú hatóság szabályszerű tárgyalás alapján hozandó határozattal a szükséges munkálatokat a mulasztó háztulajdonos terhére elrendelni.

2. §.

Köteles a háztulajdonos, vagy pedig a helyben nem lakó háztulajdonos által a lakbérleti szabályrendelet 26. §-a alapján bejelentett megbízott, illetve bérlo a ház beltelkét folyton tisztán tartani, a házi szemét kihordását később megjelölendő módon eszközölni. Köteles továbbá háza mentén és környékén lévő járdáról s a mellette elvonuló folyókából a szart, havat s egyéb tisztálaltságot napenként reggeli 8 óráig eltávolítani, sikamlós idő esetén pedig a járdát hamu-, fűrés-, vagy kő-porral behinteni, meleg száraz időben reggel és este tiszta vízzel tellocsolni.

A locsolási időszak kérdésének és megszüntetésének napját, a nagyközség előjárósági határozata meg és teszi közzé, de jogában áll az I. fokú hatóságnak is a locsolásnak kötelező megkezdését elrendelni.

A lakók részére pöczegödört, s a heti szemét gyűjtésére szolgáló befedhető tartályt tartani, s általában mindazon intézkedéseket megtenni, melyek a közegészség és köztisztaság érdekében szükségesek.

3. §.

A házban lévő egyes lakrészek tisztán tartása s különösen a házi szemétnek a célra rendelt zárt helyen való gyűjtése az illető lakók kötelessége bármely szemetet, söpredéket, cserepet vagy hulladékot az utcára vagy köztérre lerakni, továbbá takarítás alkalmával porladékokat az utcára kihullatni, szennyvizet vagy más folyadékot az utcára kiönteni tilos, ha azonban esetleg a szennyviznek az udvaron felfogása nehézségekbe ütköznék, a módzatok megállapítása az I. fokú hatóság jogkörébe tartozik.

A lovakkal vagy szarvasmarhakkal ház-tulajdonosok, amennyiben azokat a nagyközség belterületén tartják, kötelesek a trágyát rendszeresen falazott gödörökben gyűjteni, hova a házi szemét is reá bordanád és tartoznak a trágya-gödör tartalmát havonta, avagy az I. fokú egészségügyi hatóság rendelkezése röviddebb időszakként is saját vagy bérelt külterületekre kihordatni.

A trágya-gödörök akként készítenődök, hogy azokból a trágyalé sem a kutakba, sem az utcára, sem a szomszéd területekre ki ne folyhasson, sem a lakóházakba át ne szivároghjon. Az ezen rendelkezés ellen vétők a szomszédoknak esetleg okozott kár megtérítése mellett jelen szabályrendelet büntető intézkedése alá esnek s a szükséges átalakítások a hatóság által költségükre elrendelhetők.

4. §.

Kötelesek a háztulajdonosok a pöczegödörök tisztántartásáról és tartalmuk kihordásáról gondoskodni.

5. §.

Termények vagy egyéb árucikkek le- vagy felrakásánál beszemetelt tér beti és országos vásárokon kívül az illető fél által megtisztítandó s a piszok az arra kijelölt helyre eltávolítandó.

6. §.

Járdát tartósan elfoglalni, azon székkel, tárggonczával vagy állatokkal közlekedni tilos. Fel- és lerakodások alkalmával időközni elfoglalása lehetőleg akkép eszközölendő, hogy a közlekedés azáltal huzamosan akadályozva ne legyen.

7. §.

Hulladékot, trágyát, utcákra, utak mellé adódó vagy nagyobb forgalmi helyek közelében lerakni tilos.

(Folyt. köv.)

A társadalmi élet s a vallás.

Gyűjtés után ismerteti Dr. KOSSACZKY ARNOLD.

(Folytatás)

Az emberi hitelvekben van bizonyos rugalmasság, mely a reajok nehezedő nyomáson az ellenállás révén győzelmet aratni vél. Az előtt, ha valamely városi istencsapás ért, a nemes lakosság a város előjárósága mindenekelőtt nyilvános könyörgéseket rendelt. Ma: midőn az epidémia ellen küzdeni már jobban tudunk, mindamellett azt látjuk Marseilében 1895-ben, hogy ugyanakkor, midőn a cholera dühöngött a város falai között, a városi tanács majdnem egyöntetűleg azon fázadozott, hogy a nyilvános iskoláktól megvonja a vallási jellegű: kézzel fogható példa és arra, a míg túrelmetlen babonáellenességnek lehet nevezni. A vallásos és a vallásellenes fanatizmus ilyenformán egyaránt hatékony lehet abban, hogy a tudomány által a természeti csapások ellen megállapított eszközök elvonásának rendeltetésétől. A művelt elemek körében olykor heves reakció kap lábra a vallási előítéletek ellen; de azok egyrésznél, idővel a reakció contra-reakció szül. Minden kitágul, minden lazíva lesz bennük idővel, mint a nedvkerítés következtében a központi sejték a fában. Az ólet csillapít, enyhít, mint a halál, kibékít azokkal, a kik nem gondolkoznak vagy nem éreznek velünk egyformán. Ha megbotránykózzol valamely elavult képleten előítélet fölött, gondolj arra, hogy az utitárs volt, ugyilehet tízezer osztendő óta az emberiségnek, a ki reá támaszkodott a fázasztó uton, hogy ezer és ezer örömeinek forrása vala, hogy az emberi léttel együtt élt körülte. Az ember szellemvilágában megtermelt összes gondolatok között ne találunk egyet sem olyat, mely a testvérré vallana? . . .

Mentől magasabbra emelkedünk valamely vallás felé annál jobban érthetjük meg azt annál inkább csodálhatjuk azt, a mi benne jó. A kilepés tehát valamely vallás kötelekeiből olykor eszköz arra, hogy annak előnyeit jobban érezzük és szeressük. Könnyebben érünk a kles völgybe, ha az előhegyen állítottunk.

A vallási apologisták azon hibába esnek, hogy mindnyájan az erkölcsi és a metaphysikai elvet szükségességéből indulva ki ezzel a mythosol a symbolumok és a dogmák szükségességét is igazolni vélik. A metaphysikai felleveéseknek dogmaticus és mythicus formáját azonban nem szabad összezavarni a hypothézisekkel magokkal. Ez ép olyan lenne, mintha azt állítanák, hogy azért, mert valaki hisz az Istenben, szükségképen hisz a villámot szövő Jupiterben, a testet öltött Brahmba, Mózesnek a sinai-hegyen tízparancsolatot dictáló Jehovában is. A vallások örökkévalóságának igazolására, nem elégséges kimutatni, mint azt Renouvier, Socrates Gobles d'Alviella teszik, azt, hogy az ember mindig metaphysicus és erkölcsi lény marad. A kérdés lényege nem itt van, hanem azon viszonyzatban, mely a képzelet, a szenvedély és a gondolkodás s az akarat között létezik, különösen a tömeg körében (ez a pszichológiai probléma) azon viszonyzatban, mely a vallásos symbolumok, dogmák és a tarsadalmak fenállása és haladó fejlődése között fenáll ez e sociológiai probléma.

(Folyt. köv.)

Losonczy hírek.

Losoncz, 1895. december 15.

Ma egy hete d.-u. 5 órától tartotta Szöllősy Manó táncztanítónk növendékeivel az őszi tanfolyam letelésével a táncpróbát. Ez uttal csak a szokott tanhelyiségben és pedig azért, mivel ez időszert csak 30 tanítvány volt. Minthogy ez alkalommal az előbbi évi tanítványok is meglátogatták e mulatságot, eléggé népes és élénk lett az. Hogy ily kevés volt a tanítványok száma, az onnan van, mivel egy más táncztanító is nyitott az őszi táncztanítási folyamat. Pedig kár Szöllősy tanítását — amíg él — igénybe nem venni. Ő az, aki 40 év óta mindig magyarnak tanusította magát a régi magyar tánczok u. m. körmagyar, sormagyar, beoltása által.

Hétfőn, kedden vásárunk volt. De mivel a marha- és sertésvész miatt sok vidékről még tiltva van a marhák és sertések vására hajtása, épen azért igen néptelen volt. Az ez évi pusztulás miatt, az előbbi évekhez képest a hizott-sertés kilószámra 10 krajczárral, vagyis 56—58 kron vételelt.

Ugyancsak a keddi napon ment végbe az ipar- és kereskedelmi kamara kisorsolt tagjai helyeinek betöltésére a választás. A választók újból az eddigieket tisztelték meg bizalmukkal, vagyis Sántha Zsigmond, Kujnis Gyula, Deutsch Bertalan helyből és Borbély József a-tarjáni gyárak igazgatója lettek az iparkamarai tagok.

E napokban járt nálunk megyénk lelkes tanfelügyelője, látogatván sorba itt az iskolákat. Csonka Zsigmond szolgabíránk kísérelében Póltárra is ment, a hol az ottani népiskola államán való átalakítása van czélba véve. Megyeri kir. ügyész szintén járt vidékünkön, többi közt Füleken is hivatalos ügyben. A hivatalos órákon kívül látogatásukkal megfizették kasszinónkat is.

Múlt szerdán tartotta meg a városi képviselő-testületünk december havi gyűlését. Polgármesterünk reflectált mindenekelőtt színházunk megnyitása alkalmából Várdy Antal által írt Prologra, a melyet a nevezett költő városunk iránti rokonszenvből díjtalanul írt. Halás köszönetlőn, jegyzőkönyvileg szavazva e kitüntető szíveségért.

Megemlékezett polgármesterünk a Hubay-pár által adott jótékonyczu hangversenyről is, a mely négyezer és néhány forint eredményezett. Ez össze a polgári menedékház alapjához határozottat: csatolni, a Hubay-párnak pedig szintén halás köszönetlőn harsány éljenek közt szavazva. Ez után a tanácsgyűlés jegyzőkönyvei lettek fölolvastva, a melyeknek alapján felhozott, hogy a vásárberlet járván az három évi időtartamban véleményeztetik kiadatni. A kiküldési ár 11.000 frt. Az árverésről pedig a

szomszéd városok polgársága is értesítendő. Felhozattott, hogy a Kossuth temetése alkalmával városunkat képviselt férfinak az uti költségül megszavazott 400 forint tisztelettel vissza és egy Kossuth-kép megszerzésére ajánlották fel. Mivel városunk az új városnazi nagyterem számára, amugy megszerezte a fentemelt képet, tanácsunk e 400 frtból 100 frtot a Kármán-alaphoz csatolni, 100 frtot a karácsonyi ünnep alkalmából a szegények közt kiosztani, 200 frtot a városi polgári menedékház javára fordítani határozta el. Rakottay László városunk szülőtte, aki ez időszert a festészeti akadémián növendéke, az eddig élvezett segély iránt nyújtván be kérelmét, az számára ez uttal is megszavaztatott. A többi tárgyak kisebb jelentőségűek lévén, azok előszámítását most mellőzhetőknek vélem.

A közönség köréből.*)

Nyilvános köszönet.

Azon jószívú urak, kik f. hó 9-én este Balassagyarmat piacán szivarokat osztottak ki a végéből, hogy a fővárosból haza érkezett alispán úr tiszteletére rendezett tüneményben részt vegyünk, fogadják köszönetünket az általunk élvezett elszítt és ezennel nyugtatványozott szivarokért.

B.-Gyarmat, 1895. decz. 10.

Robotka József.

Gerhart József.

Hírek és különfélek.

* Személyi hírek. Rudnay Béla főispánunk decz. hó 9-én az esti vonattal B.-Gyarmatra érkezett. A főispánt a vasuti indóháznál nagy közönség várta s mikor a vagonból kilépett, lelkesen megjeleneztek. A főispán másnap Jyolyságra távozott.

Mádi Kovács hadtestparancsnokot, kihez a múlt évi őszi hadgyakorlatok s ezzel kapcsolatban bennünket ért király-látogatás alkalmával Balassagyarmaton is volt szerencsénk, e történeti mozzanattól alig egy esztendőre Ő felsége tábornagygyá nevezésre ki, most hogy állomáshelyére: Kassa városába visszatért, december 11-én az ottani polgári és katonai hatóságok a legkitüntetőbb ovatókkal fogadták.

Futaki Gyula a legbíresebb magyar reporter, a sz valódai értelmében újdonság író, kit hírből a bel- és külföld legtöbb olvasója ismer, s aki múlt évben, a királylátogatás idején Balassagyarmaton is bemutatta zsenialitását, élete délen 45 éves korában Budapesten váratlanul elhunyt; december 12-én vége ment temetésén nagyszámú hírneves ember, — polgár és katona — adta meg néki a végítzteletet. Kár érte! Nyugodjék békével, ki életében soha sem tudott nyugodni, s 25 éven át ritka ügyességgel híven szolgálta a hirlapi sajtó-irodalmat.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a losonczy állami tanítóképző intézet igazgató-ságába helyettes elnökül Török Zoltánt, igazgatósági tagul pedig dr. Plichta Soma egészségügyi tanácsost és járási orvost nevezte ki. Sárkány Lajos szabadkai kir. ügyész alügyész a b.-gyarmati kir. törvényszékhez törvényszéki bíróné nevezetett ki ő felsége által.

Fényes esküvő. Laszkáry Gyula romhányi urilakában tegnap, decz. hó 14-én fényes esküvő ment végbe. Ugyanis Dessewffy Dezső, vármegyénk egyik derék, fiatal földbirtokosa házassági frigyét költő Laszkáry Ilona kisasszonnyal, Laszkáry Gyula kerületi felügyelő és neje Tihanyi Borbála, szeretetreméltó, keves és nagyműveltségű leányával. A házassági frigyét Balák Frigyes, a dunáninneni ev. egyházközség püspöke, megható beszéddel áldotta meg: Násznapok voltak: gr. Degenfeld Lajos és Tihanyi Ferencz urak Áldás és holtig tartó boldogság kísérlje e szép házassági frigyét.

A b.-gyarmati szabadelvű párt elnöksége közli, hogy a f. hó 20-án megtartandó megyei közgyűlésre bejövő párttagok elszállásolása iránt az Adria biztosító társaság iródlájában, Vajda Vilmos titkár, ad felvilágosítást.

A Skarabeszok műt szombati zené és tánc-estélye a maga nemében, mint általában mindaz, mit e derék asztaltársaság kezdeményez, sikerültnek mondható. A Balassa-vendéglő emeleti termei megteltek vidám kedélyű nők és férfakkal, mert többször említettük már, hogy e társaság egészen

véré inkább családias jellegű minden kényszer és feszély kizárásával, még belepti díjat sem szabtak a mulatság ellenértékéül. Dalárdánk régi jeles gárdistái nyitották meg és zárták be négyes férfi dalaikkal az estély zene részét, s az ő szíves közreműködésük minden tekintetben csak elismerésre méltó, valamint Guttman Mariska k. a., több rendbeli zongora játéka is. Első eset, hogy a helybeli iparos családok köréből a zeneművészet, kultiválását ördözölhetjük a kisasszonyban, ki a zárdai nevelésből csak alig került ki, felszólkölő előadása és ruganyos billentyűzése. — szorgalmas gyakorlás mellett neki, mint műkedvelőnek, jövőben még több tápot, elismerést szerezhet. Mentora volt és a négy kezes darabok előadásában pártnérje Kedvesy Lajos ki a dalarda énekét is vezényelte s a zongorán egész sorozatát a magyar és szalon daraboknak adta elő mesterileg. A társaság, mely különben ékekre és poharazva asztalok mellett foglalt helyet, a zene-részeletk alatt mely csendben hallgatott, zeneelődás után pedig tánczra perdlött, ez aztán közel hajnalig egyrűt tartotta a vidám közönséget. Ki kell még említenünk, hogy a polgári osztály igen megfizetve érezte magát, az által, hogy a m. kir. honvédtisztakar számos tagja, élén az ujonnan ide kinevezett parancsnok Csathó őrnagy urral, megjelent az estélyen. A Skarabeszok perselyébe, mint halljuk, önkényes adakozásból mintegy harmincz forint folyt be az estélyen.

Országos hirlapíró szövetség. A vidéki sajtó képviselői, szerkesztők és munkatársak, 87 városból mintegy 300 író, mult vasárnap Budapesten kongresszust tartott, melyben az országos hirlapíró szövetség megalakítását közkaratál elhatározták s annak előkészítése czéljából az értekezlet bizottságot küldött ki. E gyakorlati eszmét lapunk is pártolja s a működésben résztvesz.

Az újévi üdvözlések megváltása címén az Opitz Károly rendőrtanácsos által kezelt gróbtöiven aláírták, illetve adakoztak: Rudnay Béla, Scitovszky János, 10—10 frtot, Kray István, gróf Forgách Antal, ifj. Fáy Albert, 5—5 frtot, Baintner Arnold és Balás Barnabás 2—2 frtot, Zeke Kálmán, Kecskeméthy Géza, Etter Dezső, Ujhelyi Boldizsár, dr. Megyeri István, Weisz Armin, Weisz Karolina, Streisinger Mór, Darvai Armin, Nagy Mihály, Balogh Dezső. Feigelstock Gyula, Schön József, László Sándor és Kacsokvics Gyula 1—1 frtot.

A Stütz Antal rendőrtanácsos irén adakoztak: Örv. Aninger Károlyné, Sztranyavszky Géza, b.-gyarmati takaréks és hitelintézet b.-gyarmati népbank 5—5 frtot, Szentiványi Sándor 3 frtot, dr. Jankovich György, Balás József, dr. Feledi Ferencz, Báth László, Kanitz Ödön, Irgalmas nővérek, Gazdik Lajos, Freytag Hugó, 2—2 frtot, Hottorinszky Károly, Pajor István, Kiss Jakab, Felsenburg Tivadar, Selmezy Sándor, Rošenfeld Sándorné, Örv. Quittneré, Szilágyi Mór és K. J. 1—1 frtot (Folytatásra következik.)

Inkompatibilitás. Alkalmunk volt betekinteni azon miniszteri leiraltba, a mely Baintner Ottó, vármegyei főpénztárnokot, az általa visselt pénzintézeti igazgatói állásra inkompatibilitásnak jelentette ki. Meggyőződöttünk abból, hogy az intézkedés-tétel nem 1896. jan. 1-ére szült, hanem azonnal fogantatosítandó volt. Minthogy azonban Perczel Dezső belügyminiszter a Házban azt jelentette ki, hogy rendelkezése csak jan. 1-én lesz fogantatosítandó; e kérdés oda értelmezendő, hogy a főispán a rendelet fogantatosítása után néhány napra kapta szöbelileg azt az utasítást, hogy a fogantatosítást január 1-ig halassza el.

Hymen. Schlesinger Gábor szécsényi kereskedő, ma d.-u. 3 órákor köt házassági frigyét Weisz Lidi kisasszonnyal, Weisz Sámuel, b.-gyarmati lakos kedves leányával.

Előmunkalati engedély megújítása. A kereskedelemügyi miniszter Nógrád vármegye közönségének, a m. kir. államvasutak Verőcze állomásától a Lókos völgyén át Dejtárig, esetleg B.-Gyarmatig vezetendő h. é. vasutvonallra megadott előmunkalati engedélyt megújította.

Magyar csendőr. Eudródy Géza nyugalmazott csendőr főhadnagy, újévűl kezdve egy házagpótló vállalatot indít meg, t. i. a Magyar csendőr. szaklapot. A szaklap Esztergomban jelenik meg. Ára egy évre 6 frt.

Athelyezés. Feigelstock Gyula kir. főmérnök s a b.-gyarmati m. kir. államépítészeti hivatal főnöke, saját kérelmére Budapestre helyeztetett át. Feigelstock 14 éven át vezette vármegyénkben az építészeti hivatalt és pedig nagy szak-

értelemmel. Munkaereje és szorgalma neki a közönség részéről biztositott. Helyébe Polinszky Lajos nevezetett ki.

Hontvármegye tisztújító közgyűlését holnap, decz. 16-án tartja. A tisztújítás, miután Hontban nincs alispán kérdés, mert Bolgár Endre alispán működésével a hontvármegyei közönség teljesen meg van elégedve, zajtalanul fog végbe menni.

A b.-gyarmati torna-egylet nagy élénkséget kezd kifejteni, melynek kétségkívül megszibult társadalmi életünkre is nagy befolyása lesz. Nemcsak a tornászokban, hanem a virásban is mindennap tartanak gyakorlatok a polgári iskola torna helyiségeiben. Ezenkívül a legközelebb tartott választmányi ülésen elhatározottak, hogy a korcsolya-pálya berendezessék, s e tekintetben minden intézkedés megtéetett, hogy ezen kellemes sportot a városi közönség a téli idény alatt élvezettel űzhesse. Tornászaink mint értesülünk egy nagyobb szabású bált is fognak rendezni mindjárt a farsang első napjaiban.

Kepka Pál arató tót, mint H—k írja, megszorulván pénz dolgában, Wiener Lajos losonczyi többszörös háztulajdonos jelenleg fővárosi kereskedőtől 100 forintot kért kölcsön, melynek fejében egy 10 forintból szóló váltót adott át hitelezőjének. A lejárási alkalmával Kepkát legnagyobb bámulatára 110 forintért kőlcson, melynek fejében csak úgy volt lehetséges, hogy Wiener a váltót kissé kijavította. A bűnvizsgálat során Wiener sehogysem tudott tanukat állítani a maga igazsága mellett, de a mai végtárgyaláson már egész csapat „véletlenül jelen volt” tanut akart szerepeltetni, akiknek kétes szavahihetőségét a bíróság a kellő értékre redukálta és Wiener két évi fegyházzal sújtotta. Ugy az elítélt, mint terhére a közrádló felebbestek.

Balassagyarmat magyarosodásához. Lapunk múlt számában szomszéd Hontmegyéből kedvetlen hírt voltunk kénytelenek regisztrálni némely eddig túlnyomólag magyar község tótosodásáról, no de annál jobban magyarosodik a vármegye

székvárosa B.-Gyarmat, mint azt a következő érdekes adat legjobban illusztrálja. Egyik itteni izraelita tanító leánya, dícséretes törekvéssel a nőruhavarrás iparát magáérá tévén, több úri asztony-ság részéről nyer megrendelést, nem régebben egy Bécsből ide települt urnő a ki azonban pár szót már ért magyarul, hivatva a fiatal varró leányt. A megrendelés németül történt, feltűnt a bécsi nőnek, hogy a varró leány neki mindig magyarul felel, kérdésére aztán nem kis bámulatára megtudta, hogy a varró leány ért ugyan németül, de beszélni kellőképp válaszolgatni nem képes. Megjegyzendő, hogy a leány az itteni izraelita elemi s polgári iskolába járt, szülei pedig kiknél állandóan lakik, csak nehezen törik a magyar szót. Az anyakönyvvezető pedig arról értesíti lapunkat, hogy az eddigi százhusznál több bejegyzés között, midőn az illetők anyanyelvre is kitűntetendő, összesen is csak egy volt, a ki magát német és egy, a ki tót anyanyelvűnek vallotta, többi mind magyar, szintén röstellik, hogy az anyakönyvvezető mást is feltételezhet.

Szabad a vásár. A miről már annyit írtunk, t. i. hogy a sertésvész megazúnta folytán az a miatt elrendelt zárlat alól Balassagyarmat, a tenyésztő és fogyasztó közönség kölcsönös érdekében szabadittassék fel, mult szerdán, december 11-én elvégre megtörtént. Holnaptól kezdve tehát a sertésvásár már megtartható lesz.

Országos vásárok Balassagyarmaton. A megyebeli és a szomszédos vásár jogosult városok és községeknek idejekorán való tájékoztatása végett, ime, közöljük a jövő 1896-ban Balassagyarmaton tartandó országos vásárok sorrendjét; 1. az ugynevezett Viskereszti vásár lesz január 7. és 8-ik, — a 2. ugynevezett Gyertyaszentelői február 3. és 4-ik, — a 3. Lactári március 16. és 17-ik, — a 4. Fülöp-Jakabi április 27. és 28-ik, az 5. Szent-János június 21. és 22-ik, a 6. Szent-István augusztus 24. és 25-ik napjain lesznek. A 7-ik az ugynevezett Szent-Mihály napi vásár az izraelita sátoros ünnepek miatt, s a szomszédos vásárok figyelembevételével s kormány jóváhagyás

mellett később fog megállapítottai és közzétételai, az utolsó t. i. a Mindszenti vásár pedig október 28. és 27-én lesz.

Kereskedelmi és iparkamarai tag választás. Eppen ma jár le megbízatásuk a-besztercebányai kereskedelmi és iparkamara öt év előtt megválasztott küllagjainak, az új megbízottak választása tehát szükségessé vált. Vármegyénk e tekintetben még 1869. óta két alkerületet képez: a balassa-gyarmati és a losonczyi; az előbbihez tartozik a b.-gyarmati, nógrádi, szécsényi és sztráki járás, az utóbbihoz pedig Losonca városán kívül a losonczyi, füleki és a gácsi járás, mindkettőben két-két kereskedő és két-két iparos választandó azonkívül egy-egy póttag. B.-Gyarmaton Baintner Arnold főszolgabíró elnöksége alatt decz. hó 10-én ejtették meg a választás a városi ház tanács-termében a választó iparosok és kereskedők eléggé nagy érdeklődése mellett. A kereskedők közül a rendes küllagokul Elfer Ele és Anigier László, a póttagokul Gazdik Lajos, — az iparosok közül Kommerell Gyula és Selmeczy Sándor rendes Makkay Sándor póttagul választottak meg, átlag 40 szavazattal.

A vadkivitteli társaság, mely a nyár folyamán alakult s elnöke gr. Eszterházy Miklós és gr. Almásy Imre választottak meg, azon czélt tűzte feladatává, hogy a Magyarországon lőtt vadat, külföldi piczon előnyösebben és biztonságban értékesítse, most a vadászatok idejével megkezdette működését. A vad értékesítését iránt, nemcsak a társaság tagjaitól fogad el megbízásokat, hanem barkitól is átvész bizományszerű értékesítés végett vadat s a közvetítést a társaság budapesti irodája eszközli, mely már összeköttetéseket szerzett a külföld nevezetesebb értékesítési piaczaival, melynek Páris, London, Lyon stb., hova a vadat külön e célra berendezett vasuti kocsikban szállítják.

A sertés piac, nagy öröme a közönségnek, B.-Gyarmaton a zár alól feloldatott s megengedett, hogy már a holnapi (decz. 16-iki) hetivásárra sertések felhajtassanak.

Állami, valamint vármegyei közterhek kivételéhez, beszedéséhez több vármegye jegyzői kara által cseleszerűnek, könnyen kezelhetőnek talált **Adókönyvecskék**, nemkülönbön mindennemű **községi és körjegyzői nyomtatványok** nagy rakára.

A „BALASSA-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG”

(Ezelőtt: Kék László-féle nyomda Alapított 1855-ben.)

ajánlja a n.-érd. közönségnek a modern kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, gyorsgépekkel ellátott, a legdivatosabb betűnemekkel, körzetekkel gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDAIAT

MINDENNEMŰ

NYOMTATVÁNYOK, így: **kötetekre terjedő művek, füzetek**, hetenként vagy havonként megjelenő **szépirodalmi, politikai és vegyestartalmú közlönyök, rőpiratok, üzleti kimutatások, ár- és árujegyzékek, üzleti könyvek, számlák, táblázatok** bármily nagyságban, **színes vagy fekete vonalzással, ótlapok, körlevelek, falragaszok, megnyegzői és bál meghevők, gyászjelentések és részvétiratok, egyházi, katonai és törvénykezősi nyomtatványok, üzleti levélpapír és borítékok, név- és üzleti jegyek, palaozk-czimkék stb.**, gyors, pontos, hibátlan és jutányos áron való elkészítésére.

A társaságot képviseli: DARVAY ÁRMIN, könyv- és papírkészítő Balassa-Gyarmaton.

***Köhögés, rekedtség** és elnyálkázódásnál, a torok- és légzési szervek minden zavaránál, megelőleg ajánljuk tisztelt olvasónk figyelmébe Egger kitűnő hatású mellpszittillait. Kaphatók 25 és 50 kr-es eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő- és szétküldési raktár: **Egger A. és fia** Nádor-zugyszer-tára Budapesten. Váci körút 17. 268 5—30.

Felelős szerkesztő: Vannay Ignác.

Jó kályha a házban fűdolog!

Alulírott Balassa-Gyarmaton letelepedvén, itt a régi posta-utczában, Radványi házánál a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

CSERÉP-KÁLYHA-MŰHELYT

rendeztem be; minél fogva képes vagyok bármily izlésű kályhákat és kandallókat a legkiválóbb színek- és alakokban, avagy bármi más e szakba vágó cikket pontosan, gyorsan és jutányosan elkészíteni.

Takaréktűzhely-burkolatok fehér, szürke és kék színben a legolcsóbb áron kaphatók.

Avult kályhák átrakását és javítását szintén jutányosan elvállalom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

B.-Gyarmat, régi posta-utca 26. sz.

Pencs Ferencz, kályhámester.

000 9—11

➡ Egy jó házból való fiu tanonczul felvétetik. ➡

ALT ADOLF

vaskereskedésében B.-Gyarmaton (Kossuth-utca), mindenkor kaphatók:

gőzcséplőgépekhez való consistent elsőrendű Tovot-féle kenőcs, klgr. I. o. 48 kr., II. o. 35 kr., III. o. 26 kr., továbbá ezen kenőcshez célszerűen, takarékosági szempontból is alkalmazható legújabb találmányú légnymásos, az egyes csapágyon könnyen elhelyezhető kenő készülékek (Schmirwaseen) darabonként 4. sz. 2 frt 20 kr., 5. sz. 2 frt 80 kr-ért, nemkülönben kátrányfedőlemezpapírok tekeresenként (15 méter) 3. számú 1 forint 60 krajczár, 4. számú 1 frt 80 krajczárjával. 177 9—26

Kerestetik

egy gazdatiszt vagy egy ügyes paraszt-gazda, a ki írni és olvasni tud — Felvilágosítás kapható Ebenführer Lajos kereskedésében, Balassa-Gyarmaton.

300. 2—2

Hazai ipar Balassa-Gyarmaton.

Gansel József és testvére czégnél

zentül szepes-iglói, havasi és gyepvászon, siffon, úgyszintén valódi szépeességi czéradamaszt asztalterítők s ágyneműek gyári áron kaphatók.

Karácsonyi és újévi

ajándékokul üzletünket mint

minden évben, úgy ez alkalommal is igen alkalmas női, férfi- és gyermek-dívatáru-cikkkekkel dús választékban felszereltük és ezek elárusítását a lehető legjutányosabb árak mellett eszközöljük. Ajánljuk ezeken kívül igen gazdag választéku karácsonyfa-diszitményeinket és dús választéku

gyermek-játékainkat,

melyeket üzletünk szűk tere miatt féláron árusítunk el. 170 12—26

Üzlet megnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, miszerint folyó évi november hó 1-étől B.-Gyarmaton a nagyhid utcza 222. sz. alatt Kukla András-féle házban a mai kor igényeinek megfelelően berendezett és kltűnő anyaggal ellátott bognár és kovács-üzletet nyitottunk, melyben mindennemű fényüzési, nemkülönben gazdasági és üzleti uj kocsikat, valmint mindennemű kocsirészeket külön is készítünk.

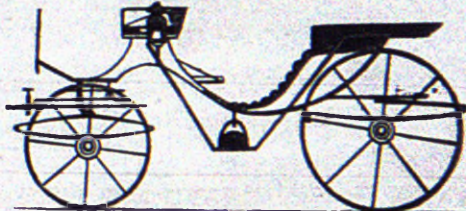
Főtörekvésünk a nagyérdemű közönség megelégedését és elismérését kiérdemelni.

Azon reményben, hogy miután majdnem tíz évet meghaladó időn Reiter J. cs. és kir. udvari szállító kocsigyárában működünk s ezen idő alatt bő tapasztalatokat szerezvén, azokat érvényre akarván juttatni, magunkat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva maradunk tisztelettel Rohács Dániel, bognármester. Bakos József, kovácsmester.

A fentemlített két üzlet megnyitás következtében van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint a kor és helyi igényeknek megfelelő mindennemű fényüzési kocsik-, és szánokból állandó raktárt tartunk.

Ily vállalkozásunkhoz a n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok tisztelettel

Augustin Mihály kocsigyáros.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom direct Sanghaiból hozott, kltűnő minőségű theákat, ugyszintén direct Londonból hozott kltűnő rumokat, melyek zamatos voltuknál fogva a legmagasabb igényeket kielégítik. — Kávék, melyeknél az idei termés kedvezett, igen szép választékban. — Cukor, rizs, hengermalmi liszt, erdélyi diók, boszniai szilva és szilva-iz, méz, mák, citron, narancs, mazsola, mandola, malaga-szőlő, datolya, tea-sütemény, különféle sajtok és halak, mely árukat a közeledő karácsonyi ünnepekre, mint igen lesszállított áron. — Pezsgőket, pecsénye-, asztali-, fehér- és vörösborkokat, cognacokat, likőröket, különösen alvater és india nevezetű likőröket, melyeket mint tisztán gyógyfűvekből készültet az egészség fentartására igen melegen ajánlom. — Nagy-szombati sonka nyersen és naponta frissen főzve, szegedi tormás-virsliket, parizsit és szegedi-kolbászt, hetenként vasárnap és hétfői napokon. — Továbbá mindennemű fűszer-, festék-, gyarmat- és csemegé-árukat a legjutányosabb napi árakon és pontos kiszolgálattal mellett. — Karácsonyfát díszítő tárgyak és csukorkák nagy választékban.

Kelt B.-Gyarmaton, december hó. 304. 2—3.

Mély tisztelettel:
HUMMER MIHÁLY,

József főherceg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója.
Fülöp azász Coburg-Gothai herceg ő kir. fensége szállítója.

Sürgönyezim Lottschlig Budapest.

Telefon 57—56.

GOTTSCHLIG tea, rum és cognac- nagykereskedő AGOSTON BUDAPEST.

Központi iroda: IV. Váci-utca 4. szám.

RAKTÁRAK:

IV. Váci-utca 6. szám „a Mandarinhoz”
a Városház-tér mellett.

VI., Andrásy-út 23. „Hong-Cong városához”
a kir. opera színterében.

V., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán a „Japán nőhöz.”

KIVITELI PISCZÉK.

X., Kőbánya, Füzér-utca 9. szám.

Bizom. raktár: 6—10

Balassa-Gyarmaton:

Szommer Károly úrnál.

Közvetlen behozatala valódi kínai és orosz karaván-teák, Jamai, braziliai és Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagolások és palaczkokban, eredeti árak mellett.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

Bevásárlás részletfizetésre is!

Bevásárlás részletfizetésre is
eszközölhető!

SCHÖNFELD MIKSA,

kárp. aszt. és esztorgályos bútortároló B-Gyarmaton,
a KOSSUTH-utczában.

Ajánlja dúsan felszerelt, hatalmas áru raktárat szilárd anyagból készített, modern izlésű, különféle fa- és kárpitos bútorkban úgy egyenként, mint szalonok, szobák, vendéglők és egyélti helyiségek teljes berendezésére nézve. Dús választék olajnyomatos és üvegre festett, kitűnő kivitelű, tetszetős fali, táj- és egyéb ábrázatú képekben, fa- és aranyozott keretű tükrökben.

Gyermekeknek, nemkülönben mindennemű és meretű koporsók nagyválasztékú raktára.

Videki megrendelések pontosan és tehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

Egy jó házból való áru asztalos tanonczul azonnal felvetetik.

52—28

131.

Bevásárlás részletfizetésre is!

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Kedvező vásárlás folytán karácsonyi és újévi ajándékokul a legalkalmasabb, gyári áron jóval aluli díszműtárgyak, felfűrt gyermekjátékok legnagyobb raktára.

302 2-4

Frischer Ignác

férfi- és női divatárú-üzlete B-Gyarmaton, fő-utca, Ániger-báz.

Gazdagon és nagy választékban felszerelve: Habig P. C. és Pichler J.-féle gyártmányú gráci kalapokkal; a legújabb férfi és női divatárú cikkekkel, karabáti fél és egész lakk- és bőrcipőkkel; dús választékú sítábotok; esernyőkkel; vízhatlan esőköpenyekkel; nagy választékú kézi és nassai törölközőkkel, erős és díszes kiállítási gyermek-kocsikkal; játékszerekkel; díszműtárgyakkal és illatszerekkel. A téli idény alkalmára dús választékban raktáron van a bregenzi Benger és Fial cég által szállított valódi Jäger-féle alsó ruházati cikkek férfiak és gyermekek számára, nemkülönben téli sapkák hölgyek, férfiak és gyermekek számára; karmantyuk és gallérok, női, férfi és gyermek téli cipők kamáslik; férfi és női sár-cipők stb. stb. Gazdag felszerelés china-esztis tárgyakból, a. m.: csukortartók, gyümölcs- és csomagtartók, evőeszközök stb. Vadászcsizmák és vadász-táskák bő választékban.

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Eladó szőlővessző.

Amerikai vessző:

Riparia portalis, sima, ezre frt	12—	gyökeres frt	24—
Solonis	12—		24—
Jaquez és Jorkmadeira	6—		12—

Ojtványok:

Riparia vagy Solonisra ojtott gyökeres ezre frt	125—
Jaquez vagy Jorkmadeira	110—

Részletes árjegyzék kívánatra küldetik.

288 3—5

Beyer Károly, földbirtokos
Csalár, p. Nógrád-Ludány.

Királysörfőző

A kőbányai

KIRÁLYSÖRFŐZŐ

részvénytársaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sör-gyártmányainak elárúsítását megkezdte és azokat:

Ászok-, Király-, Márcziusi, Korona- és Bajorsör

elnevezéssel **hordókban** és **palaczkokban** hozza
294 3—6 forgalomba.

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

Királysörfőző

Szabad kézből eladó!

B-Gyarmaton, az óváros-utczában levő 123. számú épület, mely a legjobb építési berendezéssel és terjedelmes, jól termő kerttel bir és bérházul három család részére igen alkalmas, szabad kézből igen előnyös feltételek mellett eladó. — Bővebbet a kiadóhivatal.

290. 3—3.

DARVAI ARMIN

könyv- és papirkereskedése B-Gyarmaton.

a közeledő karácsonyi és újévi ünnepekre legalkalmasabb ajándékokul ajánlja nagy mennyiségben raktáron tartott díszkötetű szépirodalmi és imakönyveit, ifjúsági irattit, képes-könyveit, valamint doboz levelepapírokat és Richter-féle horgony-képeit.